

REDAKTEUREN REAGEREN

Robbert Coops en Frits Thissen, redacteuren ROM magazine

Milieu met stip genoteerd op belangstelslitsparade

Belangstelling. Kennis. Besef. Dat zijn drie ijkpunten voor een verantwoorde voorlichting. Ook voor milieu (en ruimtelijke ordening) vanuit de verantwoordelijkheid van de (rijks)overheid bezien.

Die drie ijkpunten zijn voortdurend in beweging. De ene keer scoort bewapening hoog, de andere keer doet "zure regen" het nog beter in de populariteitspolls. Maar belangstelling is heel wat anders dan kennis. En ook die kennis moet voortdurend worden doorgelicht. Wetten burgers hoe een Hinderwet in elkaar steekt? Of hoe de inspraak geregeld is voor een landinrichtingsproject? En als ze dat niet of wel weten, hoe komen ze aan hun kennis?

Al dat soort vragen moet beantwoord worden voordat er allerlei ongerichte en daardoor kostbare voorlichtingscampagnes van start gaan. Vanuit het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer wordt sinds het begin van dit jaar continu onderzoek gehouden, waardoor inzicht wordt verkregen in belangstelling, kennis en besef van de verschillende doelgroepen.

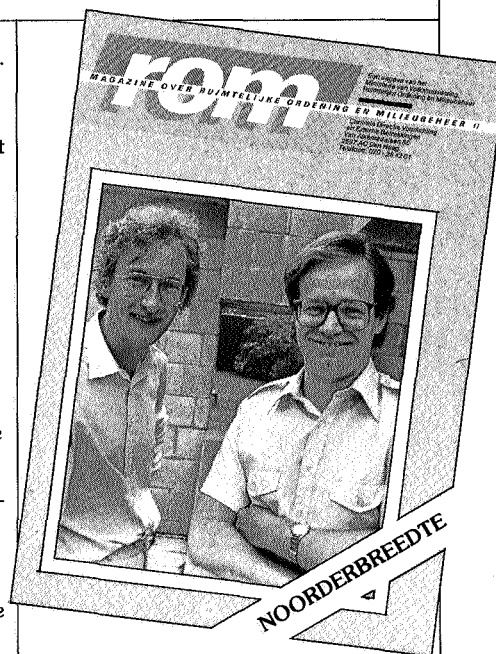
Uit de eerste resultaten blijkt, dat vooral milieu-onderwerpen hoog in de belangstelling staan. De "top tien" wordt aangevoerd door zaken als behoud van natuur en landschap (94 % van de ondervraagden vindt dit onderwerp erg belangrijk), waterverontreiniging (79 %), bodemverontreiniging (78 %), luchtverontreiniging (76 %), verzuuring (74 %) en dan pas komt het eerste volkshuisvestingsonderwerp aan bod: huurprijzen (met 73 %).

De kennis van die onderwerpen ligt voor milieu-onderwerpen redelijk goed, zeker ook gelet op de andere beleidsvelden van het Ministerie, maar op dat punt valt er nog steeds veel voorlichtend werk te verrichten. En tenslotte is er het "milieubesef", dat — ook weer in vergelijking met andere onderwerpen — verrassend (?) goed en hoog scoort.

Voor een departementaal blad zoals

"ROM" is er dus nog wel wat te doen, alhoewel ook hier weer overdaad zal schaden. Met andere woorden — en dat geldt ook voor andere milieutijdschriften, waaronder onze gastheer "Noorderbreedte" — de vloed aan informatie kan zich ook tegen het milieu-(voorlichtings)beleid keren. "Alweer die zure regen, dat weten we nu wel". Het publiek — of beter gezegd de "beoogde doelgroepen" — sluit al gauw de oren en ogen en maak die maar weer eens open. Vanuit die invalshoek probeert "ROM" — de afkorting staat voor "Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer" — maandelijks informatie te verstrekken aan een sterk wassende groep lezers (18.000). Dat laatste is vast niet alleen de verdienste van de redactionele formule; het gegeven, dat het blad gratis wordt verspreid heeft daar zeker mee te maken. Het blad bestaat uit twee delen: een magazine met achtergrondinformatie en opinies en een bulletin met korte, feitelijke berichten.

Toch — zo wijst een onlangs gehouden lezersonderzoek uit — is de waardering voor het blad goed te noemen, hoewel vele malen werd opgemerkt dat het vaak een beetje teveel "his masters voice" is. Dat laatste is de vraag, want het principe van hoor en wederhoor wordt tamelijk systematisch toegepast, terwijl de voor "Noorderbreedte"-lezers niet onbekende Jos van der Horst onגעensureerd ook in "ROM" kon plaatsnemen. Maar zelfs al zou de informatie puur vanuit het departement (of vanuit het milieu- en planologisch beleid) zijn opgezet, dan nog is het de vraag of dat wel zo kwalijk is. Tenminste als de afzender en de bedoelingen daarachter maar duidelijk zijn. Minister Winssemius zei het tijdens zijn toespraak "Communicatie en overheidsbeleid" voor de Adviescommissie Rijksdienst op 13 mei 1985 zo: "De voorlichting gebruiken om door de overheid gewenst gedrag van burgers te bevorderen heeft voor velen nog steeds een nare klank. Dit is iets wat ik nooit begrepen heb, want met die andere beleidsinstrumenten (zoals bijvoorbeeld wetten of subsidies, RC/FT) beogen we diezelfde gedragsverandering. Voorop dient echter te staan, dat een hele campagne de toets der openbare kritiek kan doorstaan. Openheid en controlebaarheid zijn daarmee de sleutelwoor-

den, die misbruik moeten voorkomen". Welnu, die sleutelwoorden zullen we goed in ons devies moeten houden, als we werkelijk wat met informatie-uitwisseling op bijvoorbeeld het terrein van milieuhygiëne/beheer willen doen. Dat geldt voor een departementaal voorlichtingsblad, maar even goed voor tijdschriften van allerlei organisaties. Tenslotte gaat het er niet om periodiek een fraai uitgevoerd blad van de persen te laten rollen, maar wel om de belangstelling, de kennis en het besef voortdurend te kietelen. En dat nu is een schone, maar vooral uitdagende taak.